

Algoritmizace

M. Genyg-Berezovskyj, D. Průša

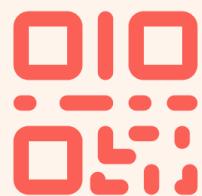
2010 – 2021

Dnešní téma

- AVL strom (samovyvažující se BVS)
- B-strom (více klíčů v uzlech)

slido

Join at [slido.com](https://www.slido.com)
#543701

- ① Start presenting to display the joining instructions on this slide.

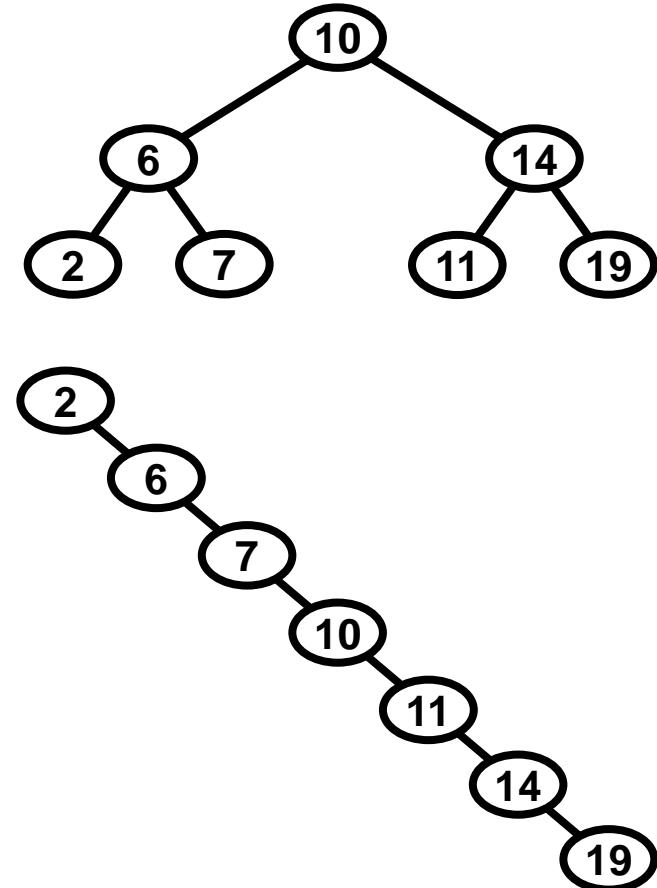
Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.

Prosím, mohl byste stručně srovnat výhody a nevýhody vyhledávání BVS a v poli? Kdy konkrétně je vhodnější zvolit jaký typ?

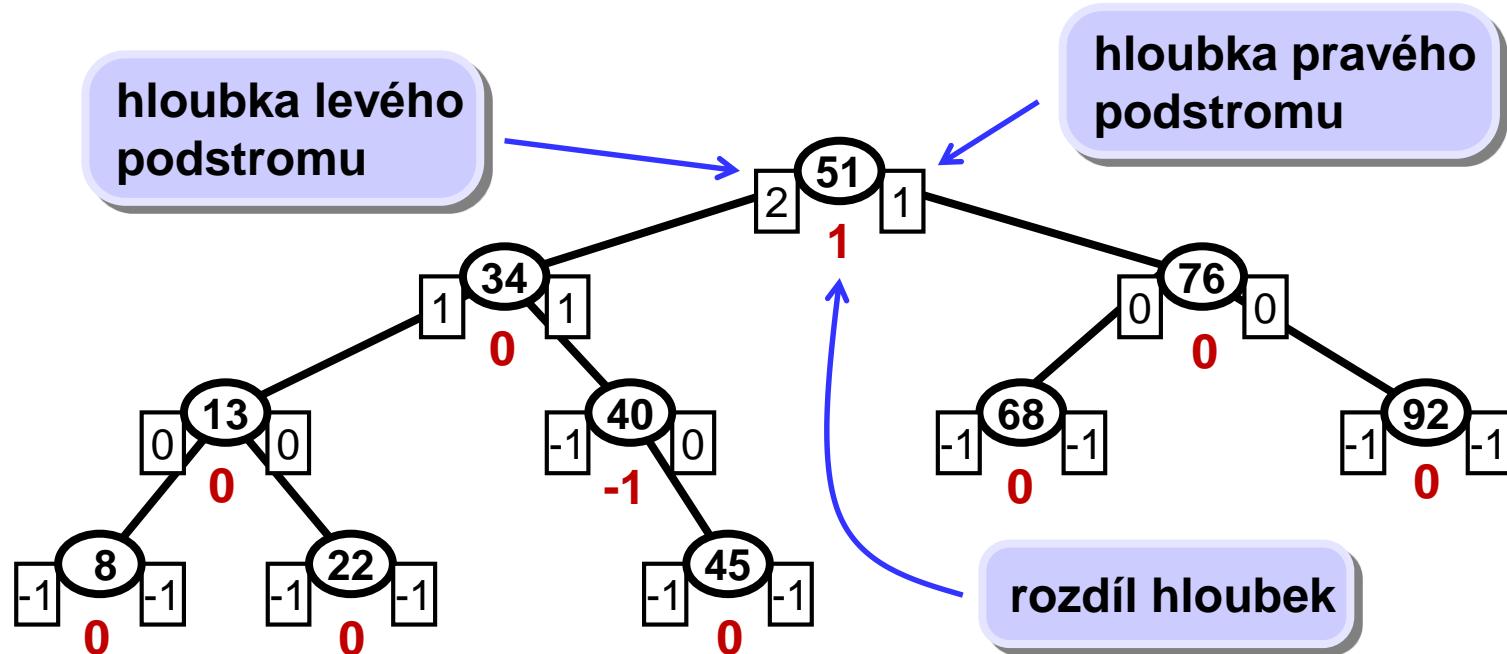
Asymptotická složitost operací v BVS je úměrná maximální hloubce uzlů, které navštívíme.

BVS s n uzly		
Operace	Obecný	Vyvážený
Find	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Insert	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Delete	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$

AVL strom

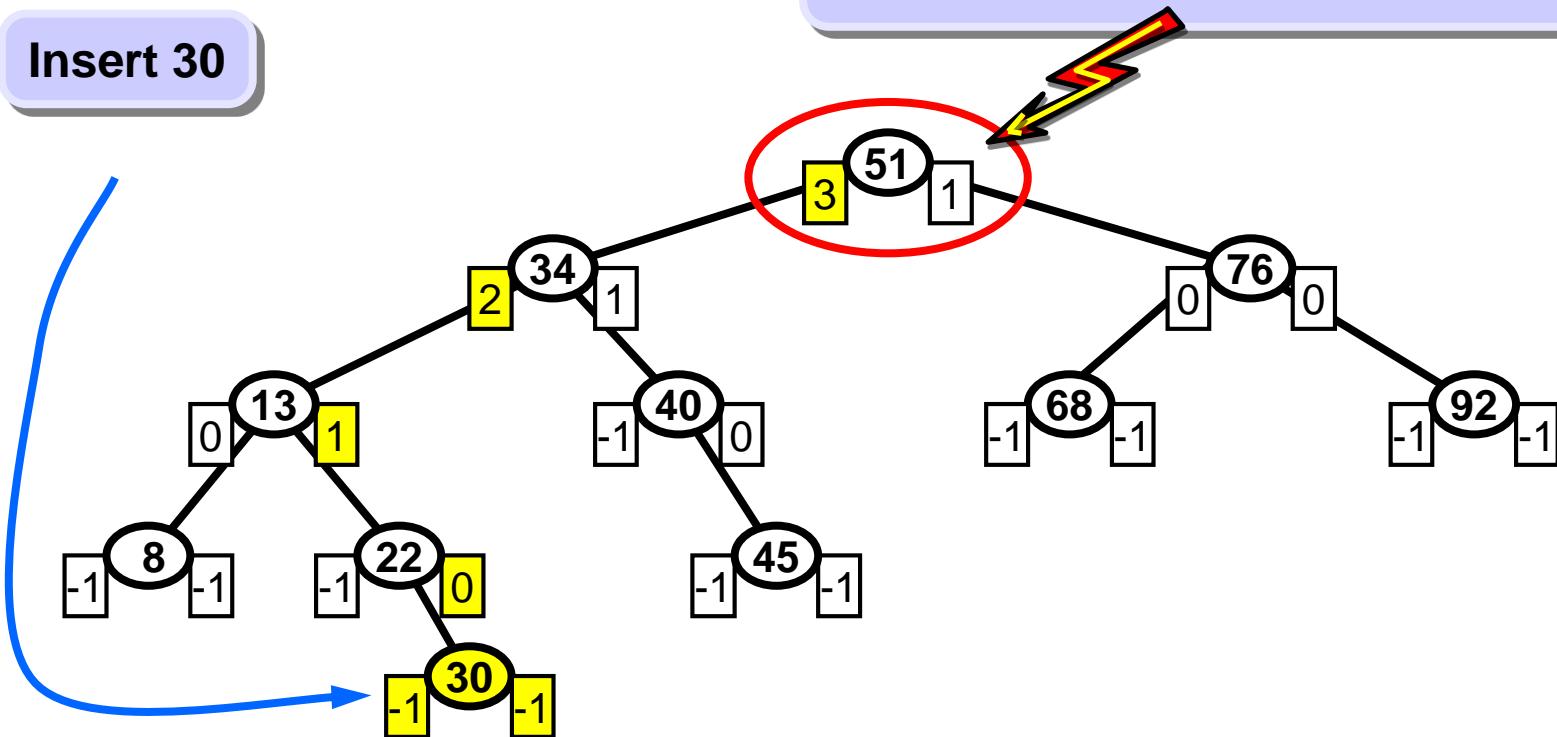
- Autoři: **Adelson-Velsky & Landis** (1962)
- Адельсон-Вельский & Ландис, АВЛ-дерево
- BVS splňující: pro každý uzel je rozdíl hloubek jeho levého a pravého podstromu roven -1 , 0 nebo 1 .

- Hloubka AVL stromu s n uzly není větší než $1.45 \log_2(n + 2)$.

Operace Insert v AVL

Insert 30

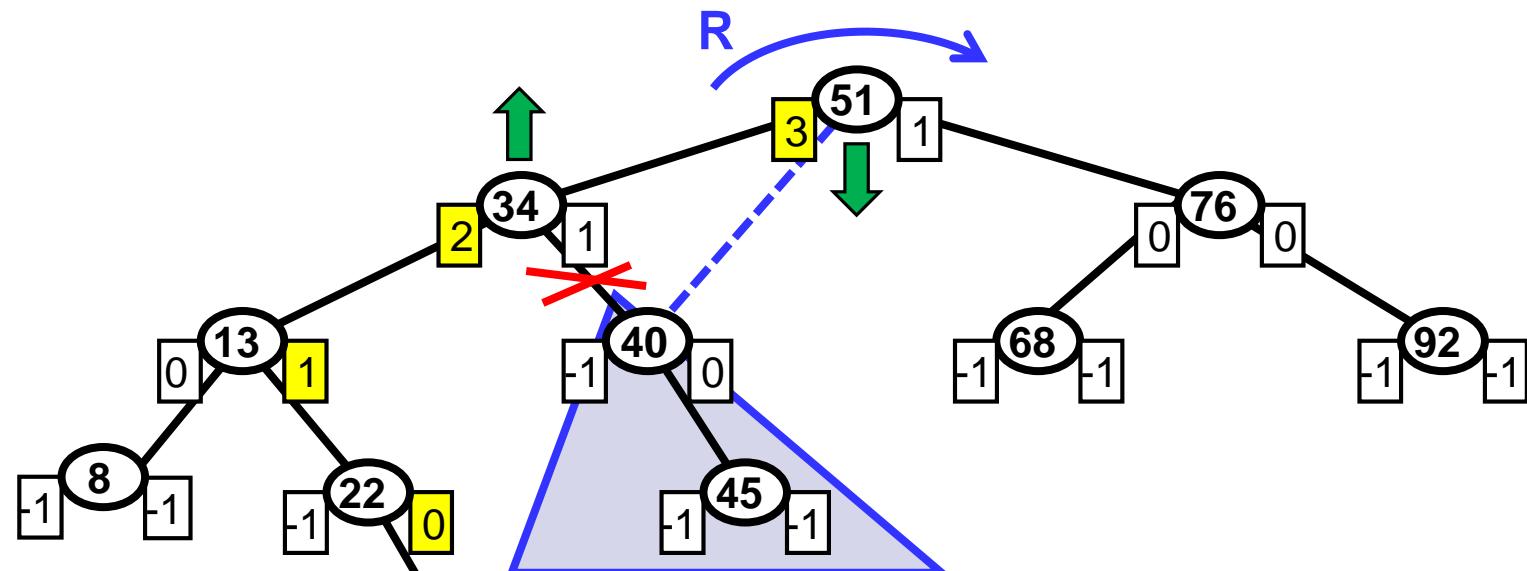

V každém uzlu má být rozdíl hloubek obou podstromů roven -1, 0, 1 !!

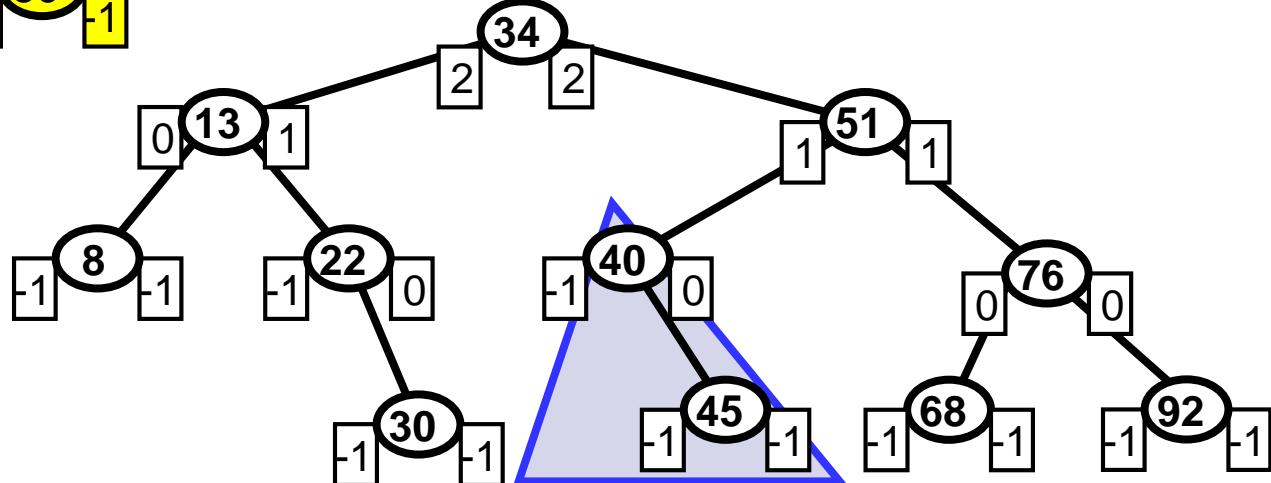
Změněné hloubky

Levý podstrom uzlu 51 je příliš hluboký, strom přestal být AVL stromem.

Náprava rozvážení pomocí rotace

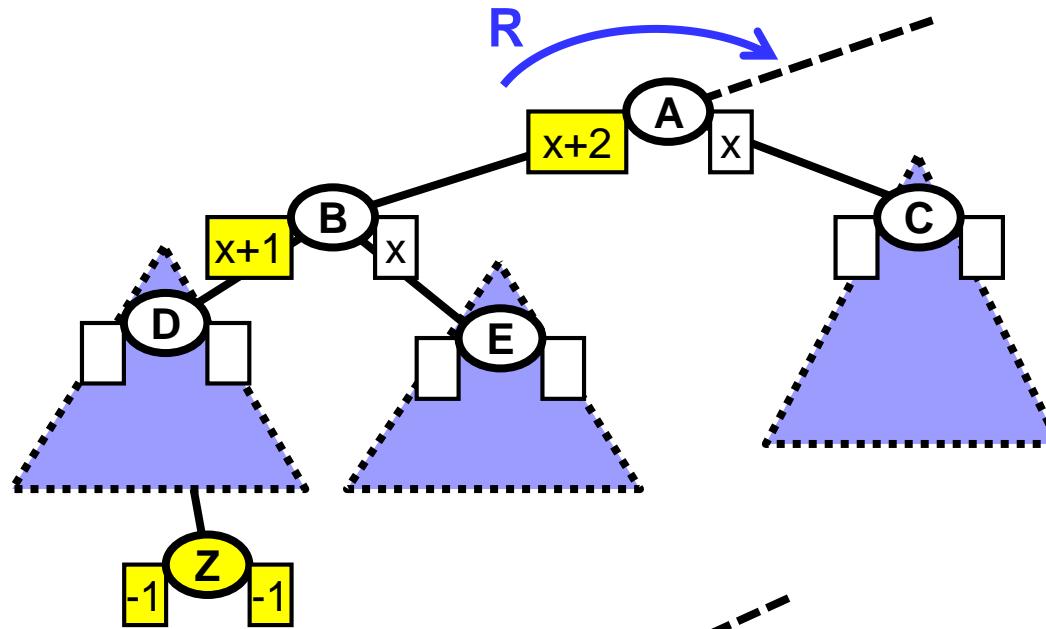

Vyvážený strom
po pravé
jednoduché rotaci
v uzlu 51,
tzv. R rotaci.

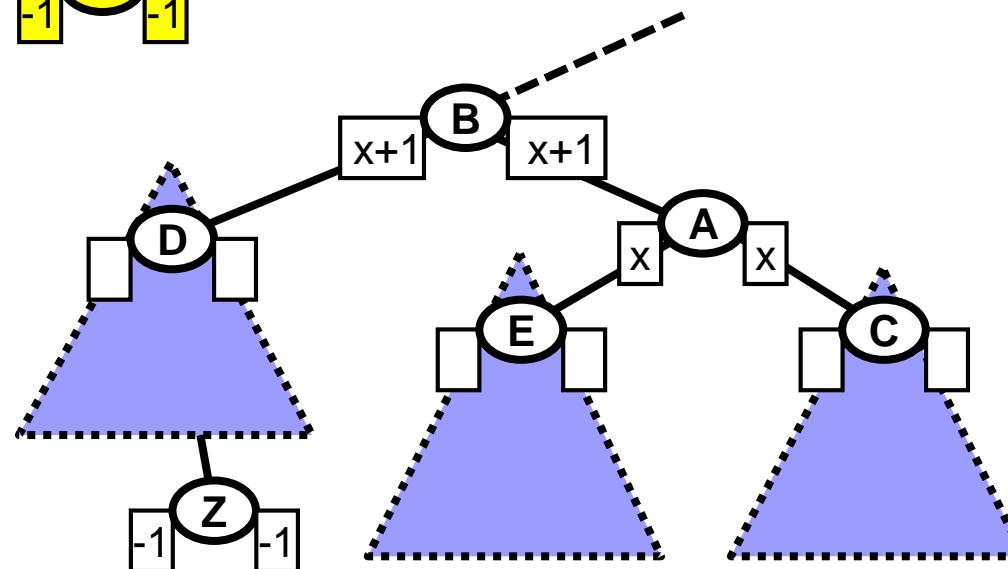

Rotace R obecně

Před

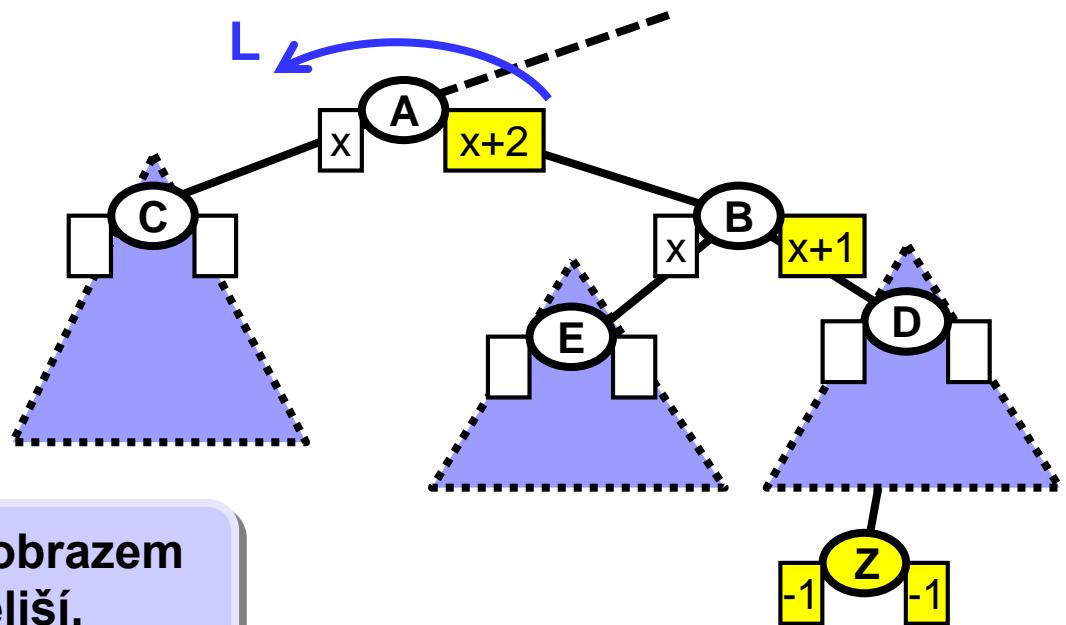

Po

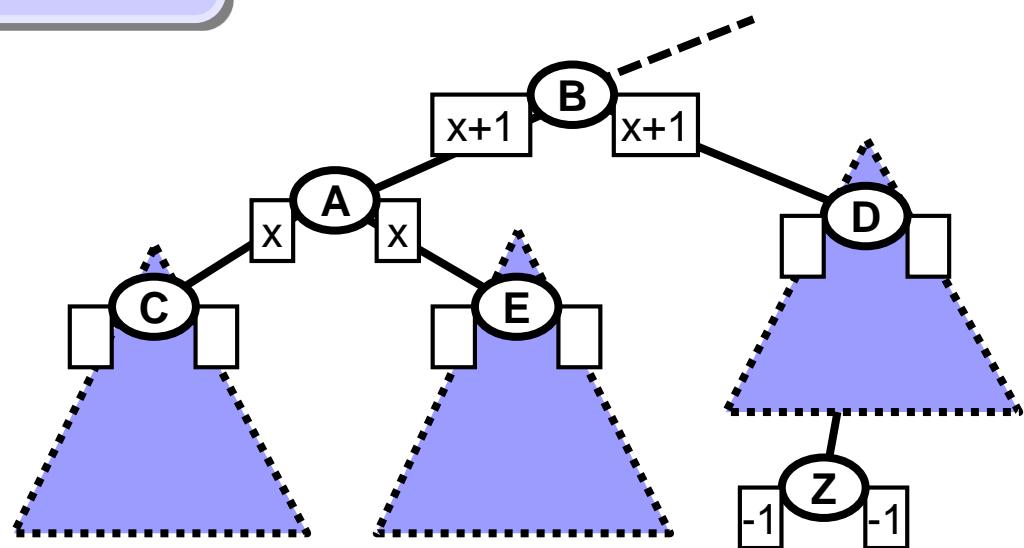
Rotace L obecně

Před

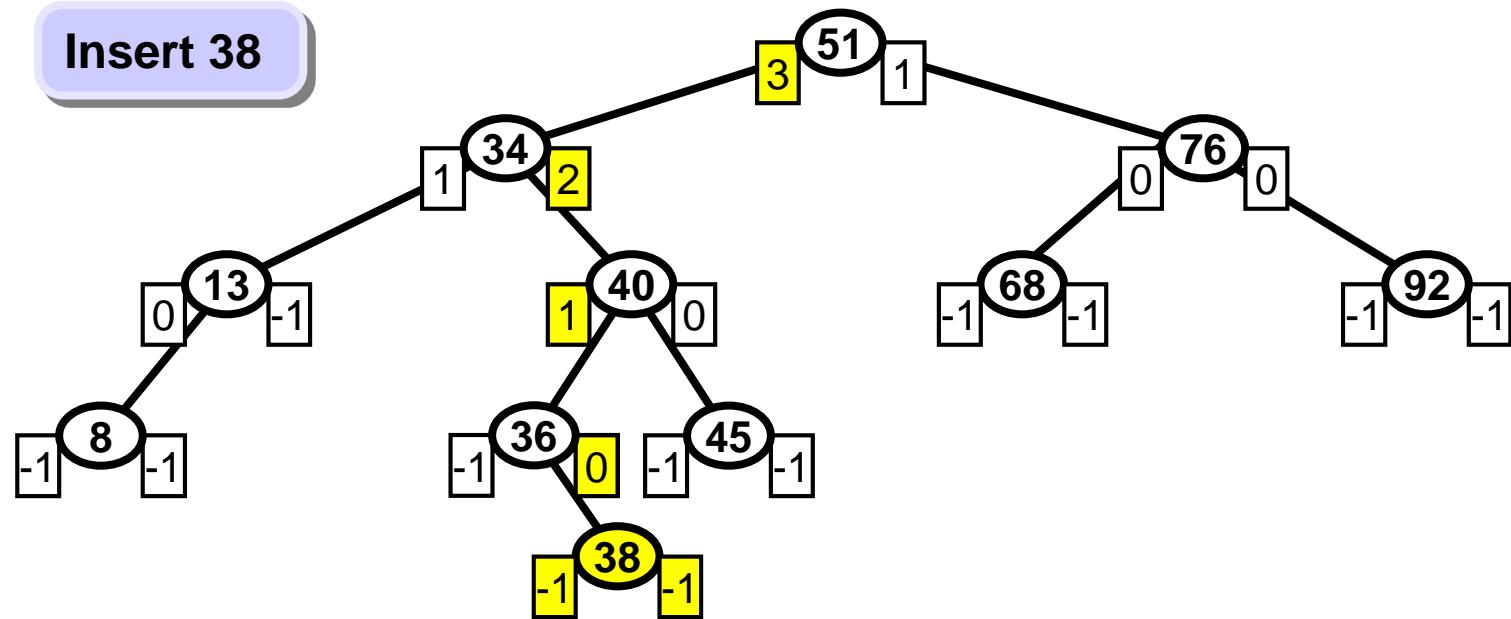
Rotace L je symetrickým obrazem
rotace R, jinak se od ní neliší.

Po

Otázka

Jak můžeme vyvážit zobrazený strom pomocí jedné rotace?

- A. R rotací v kořeni.
- B. L rotací v uzlu s klíčem 34.
- C. Nelze vyvážit pomocí jedné L nebo R rotace aplikované na libovolný uzel.

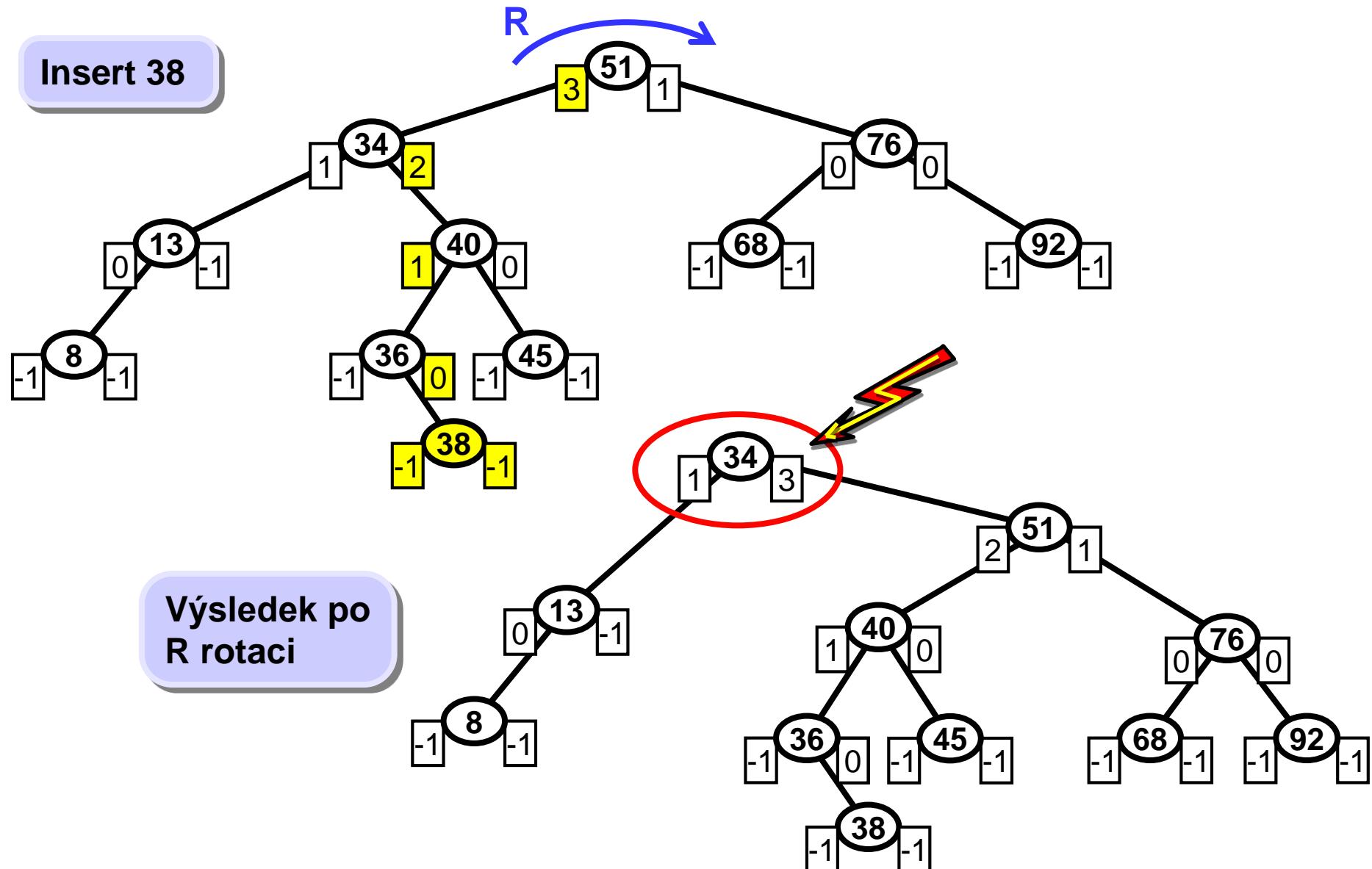

**Jak můžeme vyvážit
zobrazený strom pomocí
jedné rotace?**

- ① Start presenting to display the poll results on this slide.

R nebo L rotace nemusí stačit

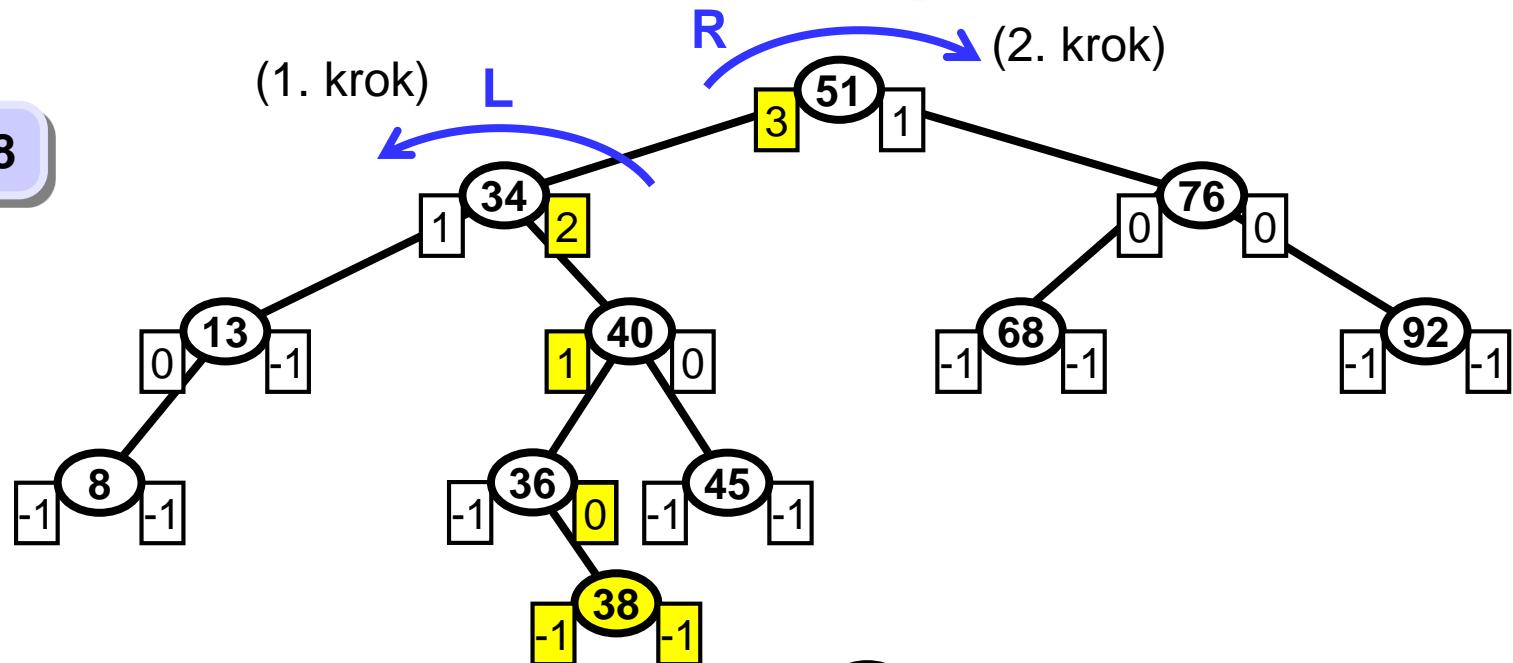
Insert 38

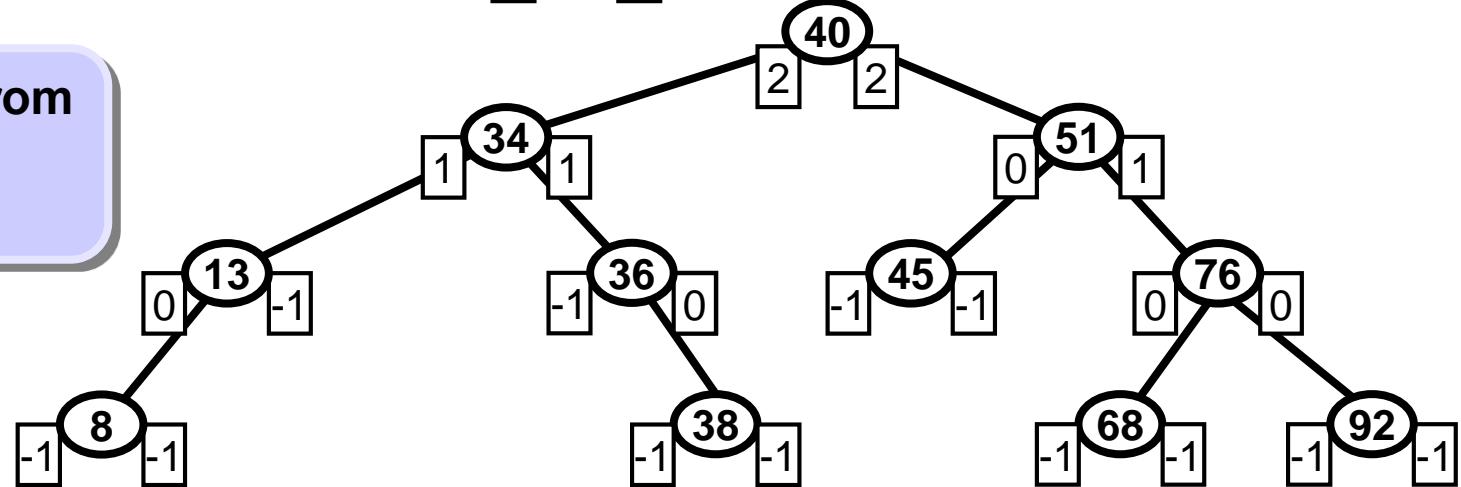
Výsledek po
R rotaci

Dvojitá LR rotace

Insert 38

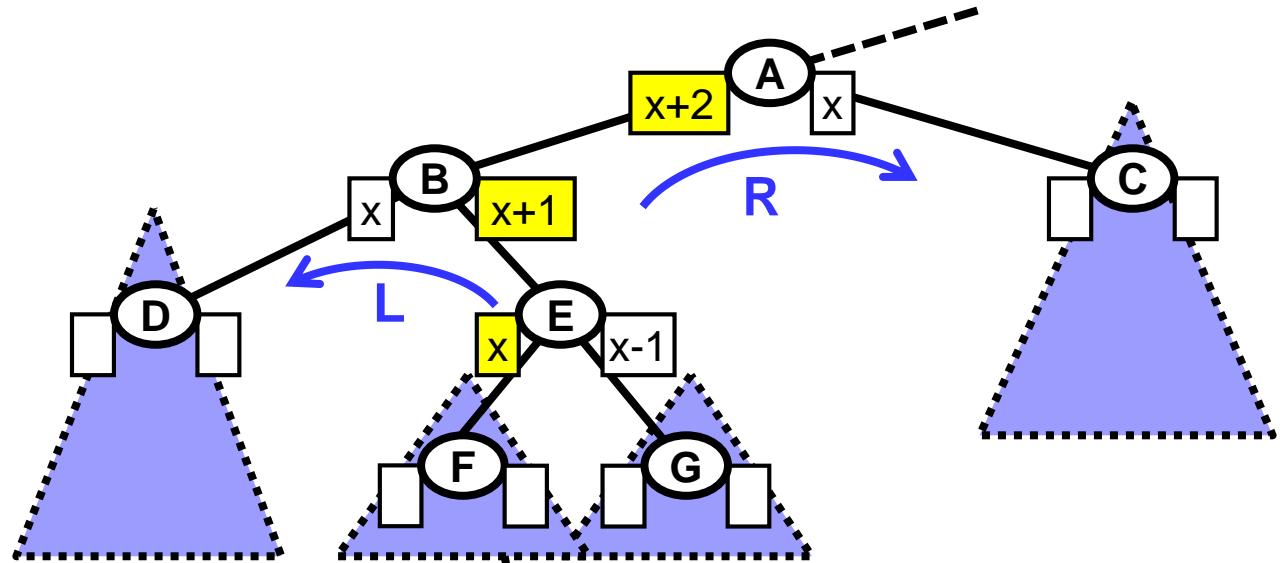

Vyvážený strom
po dvojité
LR rotaci

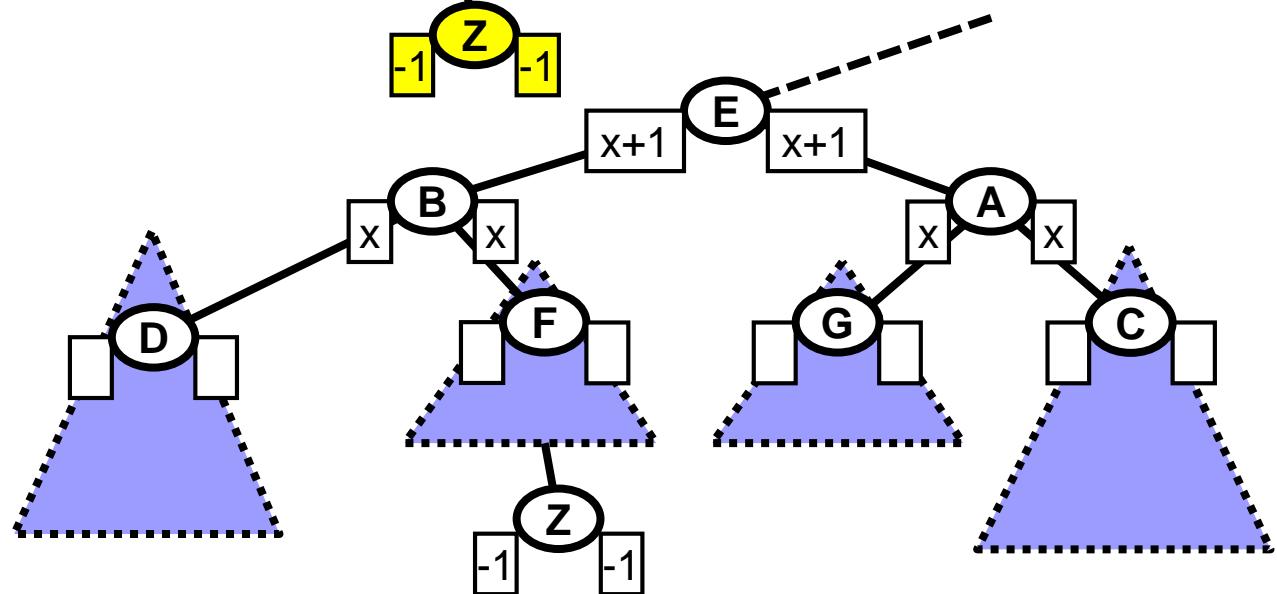

Rotace LR obecně

Před

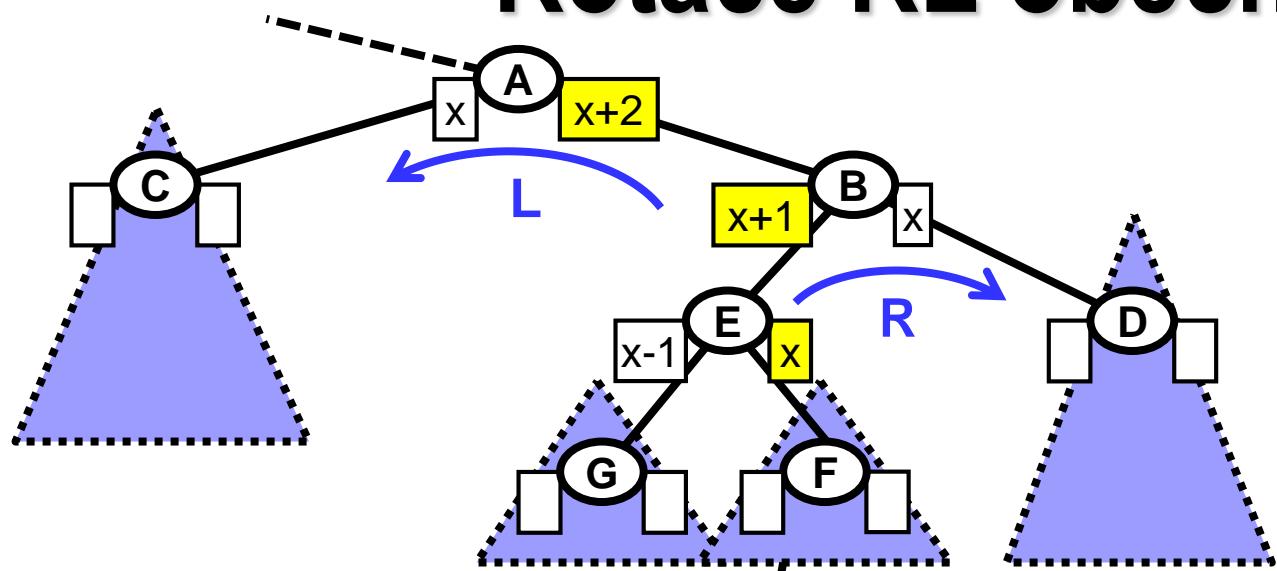

Po

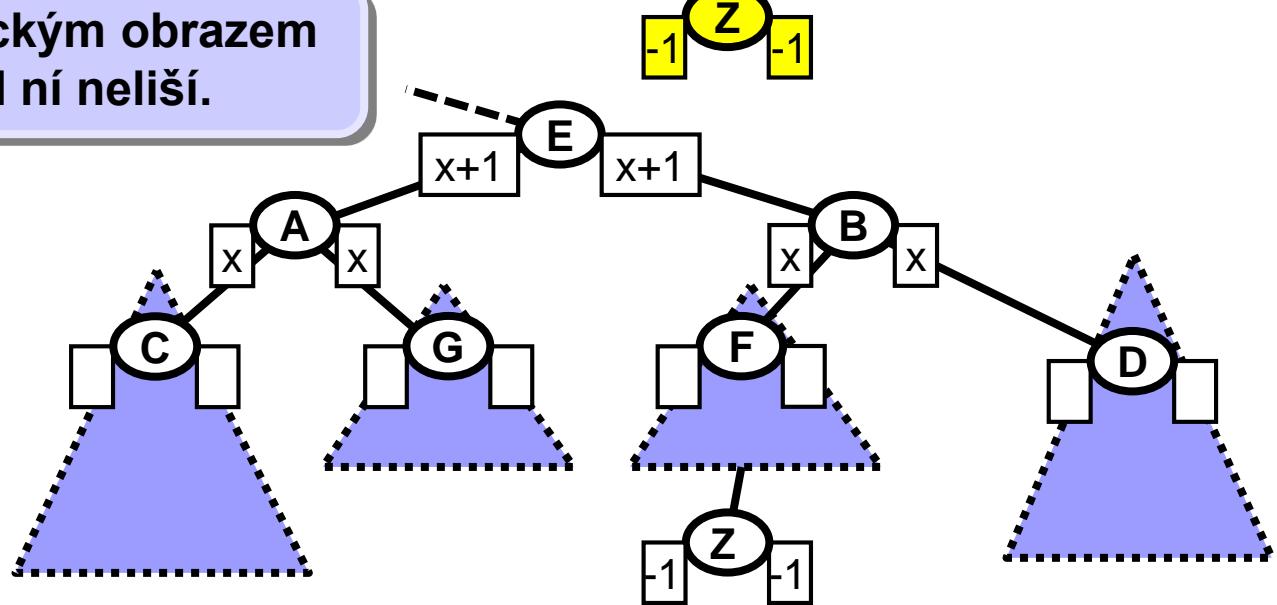
Rotace RL obecně

Před

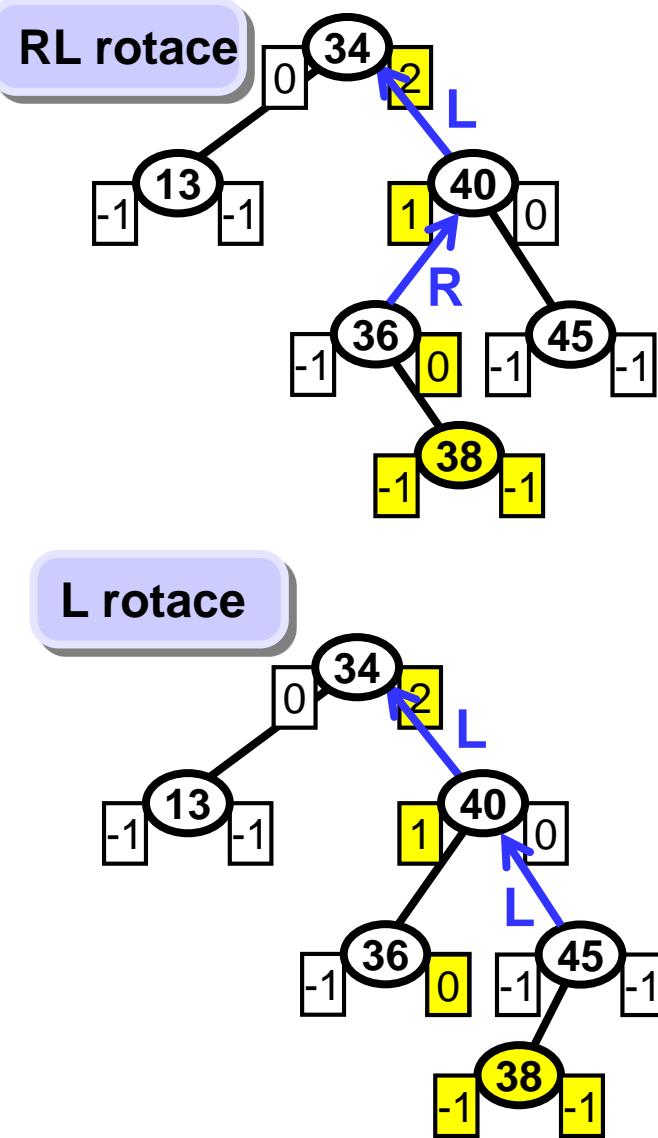
Rotace RL je symetrickým obrazem
rotace LR, jinak se od ní neliší.

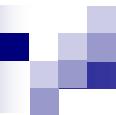
Po

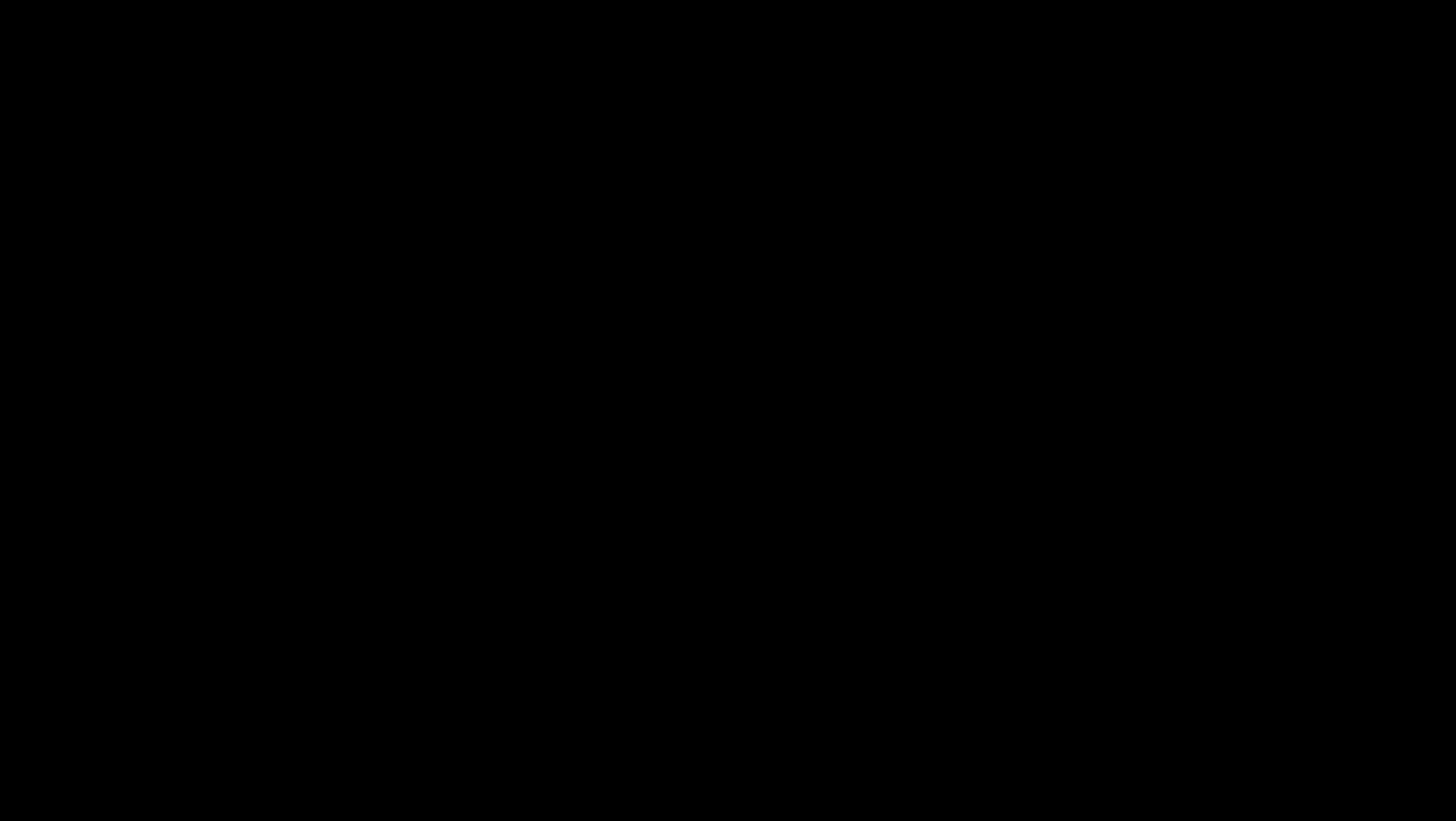
Pravidla pro určení rotace

- Od přidaného uzlu postupujeme směrem ke kořeni a aktualizujeme hloubky podstromů v každém navštíveném uzlu.
- Když narazíme na rozvážený uzel, do kterého jsme bezprostředně došli:
 - dvěma hranami doprava nahoru, provedeme v tomto uzlu **R** rotaci.
 - dvěma hranami doleva nahoru, provedeme v tomto uzlu **L** rotaci.
 - hranami doleva a pak doprava nahoru, provedeme v tomto uzlu **LR** rotaci.
 - hranami doprava a pak doleva nahoru, provedeme v tomto uzlu **RL** rotaci.
- Po provedení jedné rotace po operaci Insert je AVL strom opět vyvážen.

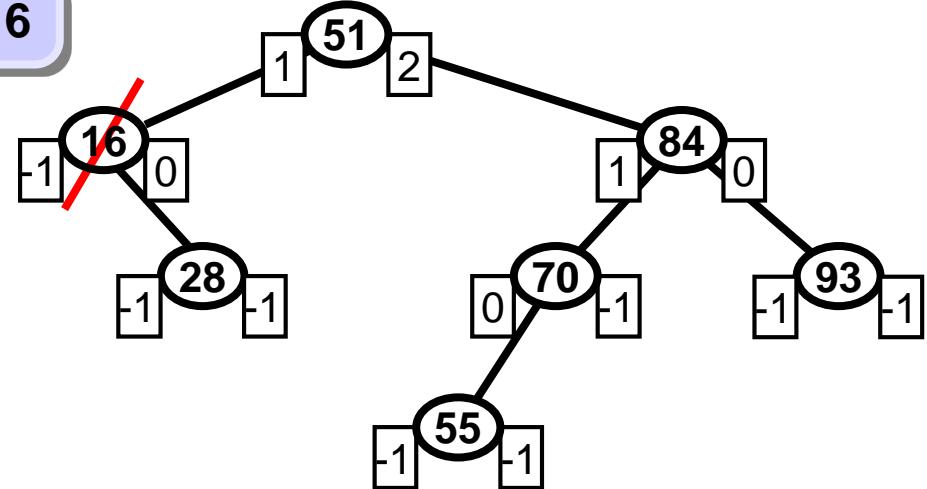
Video

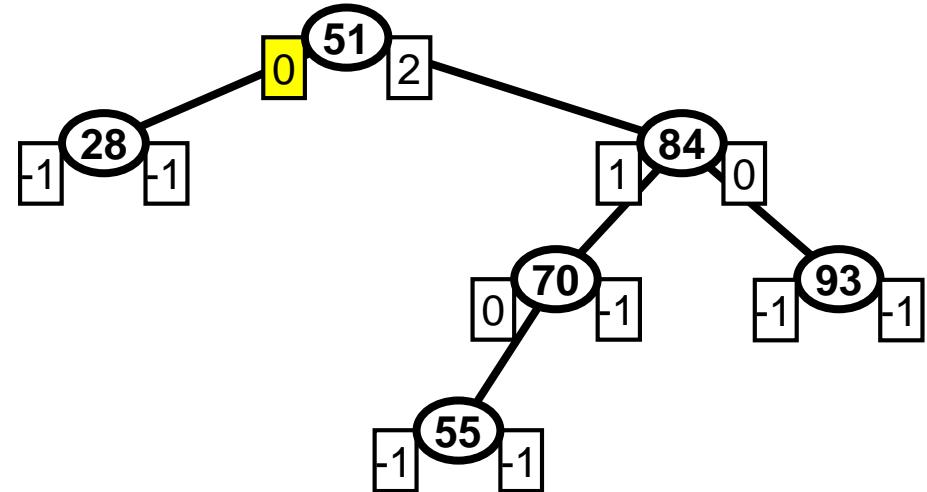
https://youtu.be/LS_U6g-Fsts

Operace Delete v AVL

Delete 16

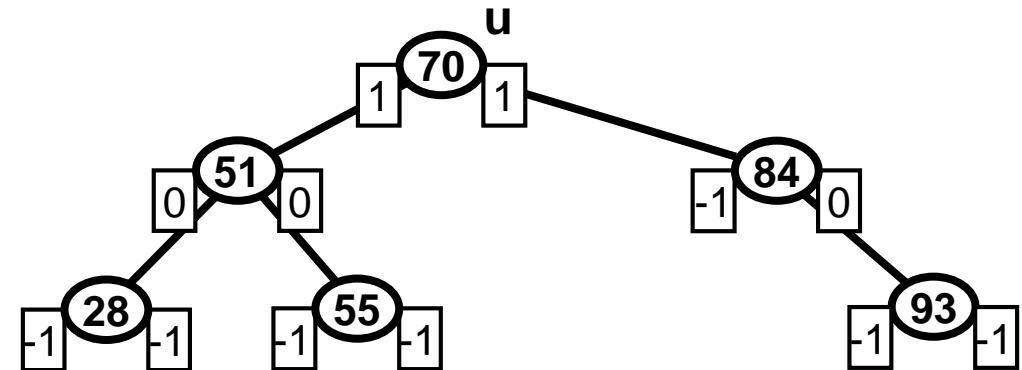
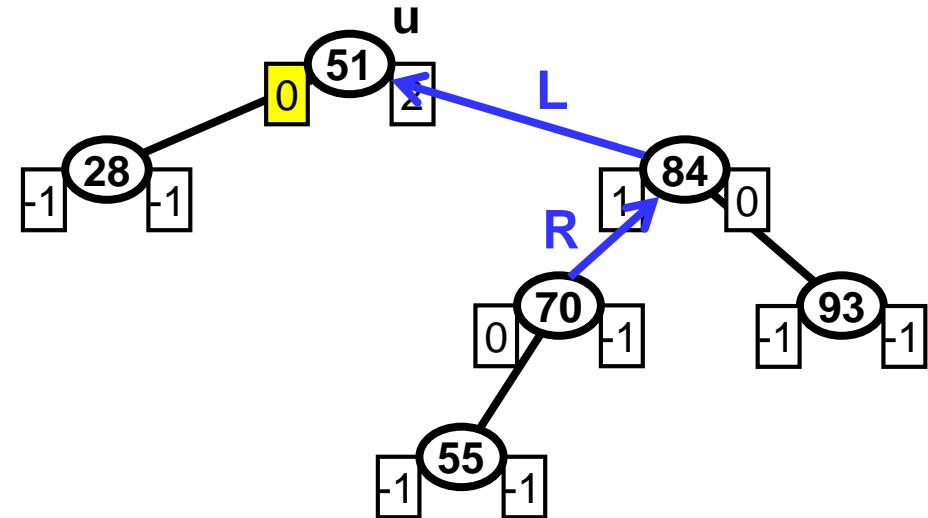

- Delete proběhne standardně jako v obyčejném BVS.
- Poté postupujeme od místa smazání nahoru ke kořeni a aktualizujeme výšky podstromů v každém uzlu.
- Při rozvážení aplikujeme rotaci podobně jako při vkládání.

Operace Delete v AVL

- V rozváženém uzlu u se podíváme na první dvě hrany cesty z u do nejhlubšího uzlu (při více takovýchto uzlech máme na výběr).
- Směr těchto dvou hran určí typ rotace podobně jako u operace Insert.

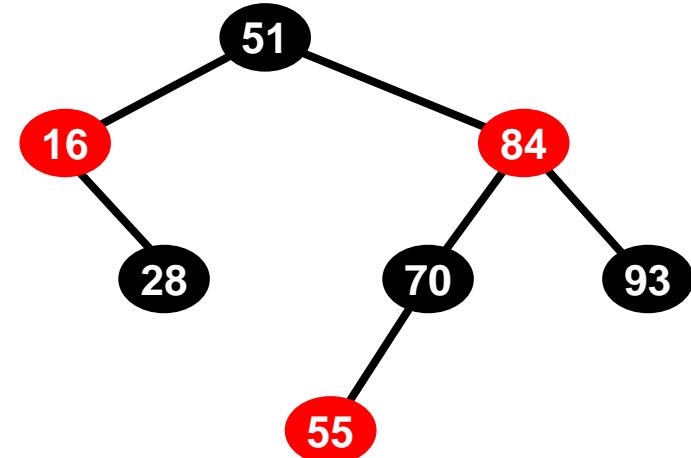

Opakové rotace po operaci Delete Příklad: Delete v AVL stromu s $n = 33$ uzly. The diagram shows a balanced AVL tree with 33 nodes. The root is green. Nodes are colored by height: black (height 1), purple (height 2), blue (height 3), yellow (height 4), and white (height 5). A red 'X' marks a node in the rightmost subtree of the yellow node, indicating it has been deleted. Step 1: A left rotation is performed around the yellow node. The yellow node becomes the new root, its right child becomes its left child, and its original left child becomes its right child. A red arrow points from the original yellow node to its new position. Step 2: A right rotation is performed around the white node (now the root). The white node's left child becomes the new root, and the white node becomes its right child. A red arrow points from the original white node to its new position. Step 3: A left rotation is performed around the green node. The green node becomes the new root, its right child becomes its left child, and its original left child becomes its right child. A red arrow points from the original green node to its new position. Step 4: The tree is now balanced. The root is red, and all other nodes are black, indicating it is balanced. Vyvážení obecně po $O(\log n)$ rotacích. Algoritmizace ■ ■ ■ 22 / 40

Operace	BVS s n uzly	AVL s n uzly
Find	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Insert	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Delete	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$

Vizualizace: <https://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/AVLtree.html>

- Existuje i jiný druh samovyvažovacího BVS, tzv. červeno-černý strom (implementace: `java.util.TreeSet`).
- AVL je výhodnější, pokud operace Find jsou četnější než operace Insert a Delete.

Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.

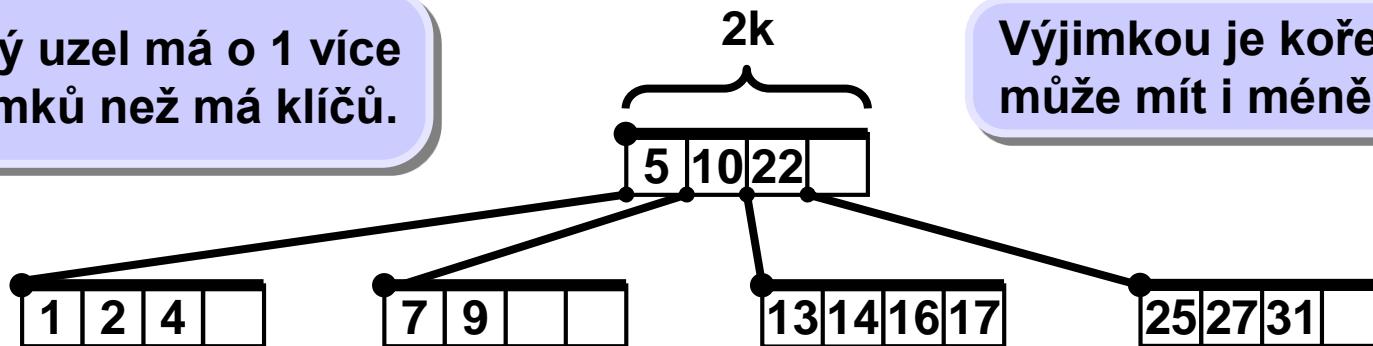
- Autoři: Bayer & McCreight (1972)
- Původ názvu: **balanced**, **Bayer**, **Boeing**
- Využití: databázové systémy, souborové systémy

B-strom řádu k

Každý uzel obsahuje minimálně k a maximálně $2k$ vzestupně uspořádaných klíčů.

Každý uzel má o 1 více potomků než má klíčů.

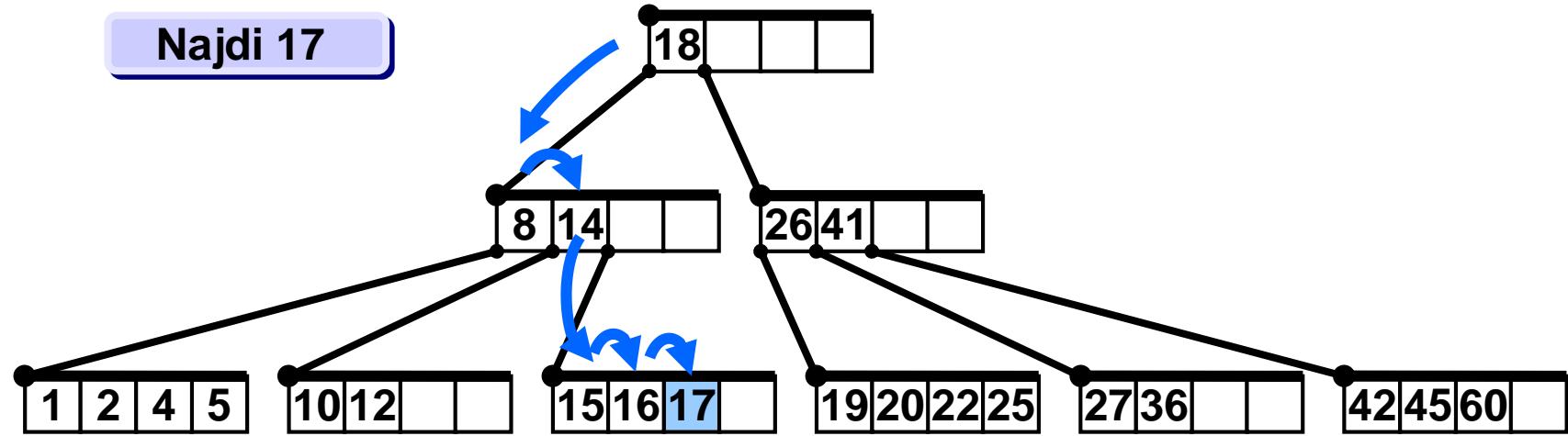
Výjimkou je kořen, který může mít i méně klíčů.

Všechny cesty z kořene do listu jsou stejně dlouhé.

Find v B-stromu

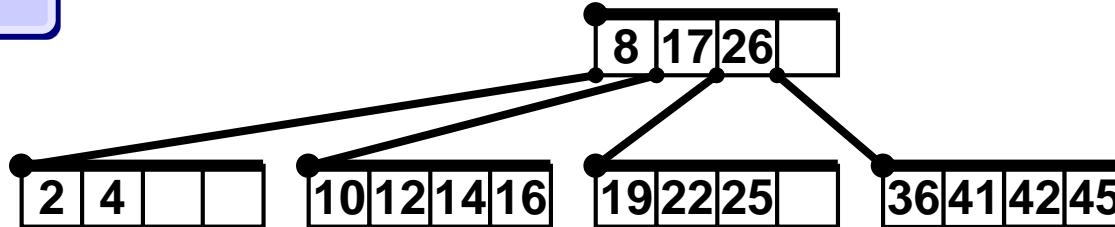
Najdi 17

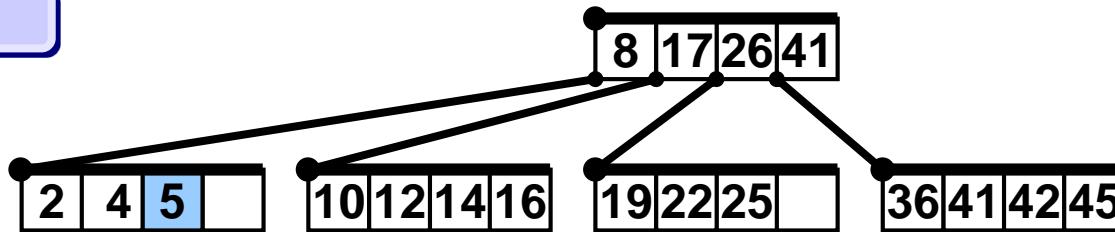
V uzlu se vyhledává sekvenčně
nebo půlením intervalu.

Insert v B-stromu

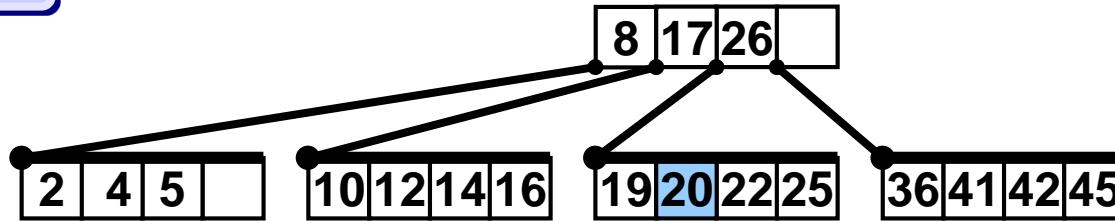
B-strom

Vlož 5

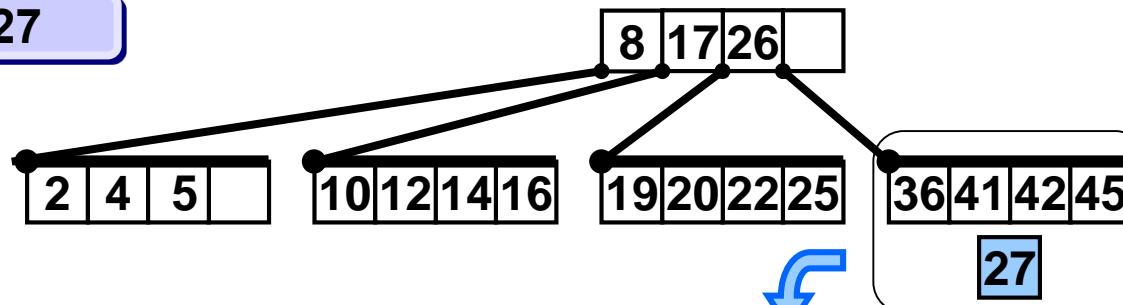

Vlož 20

Insert v B-stromu

Vlož 27

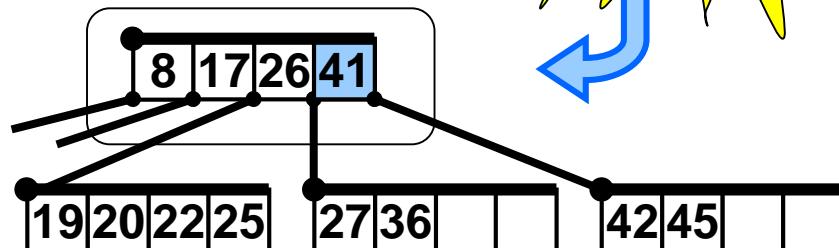
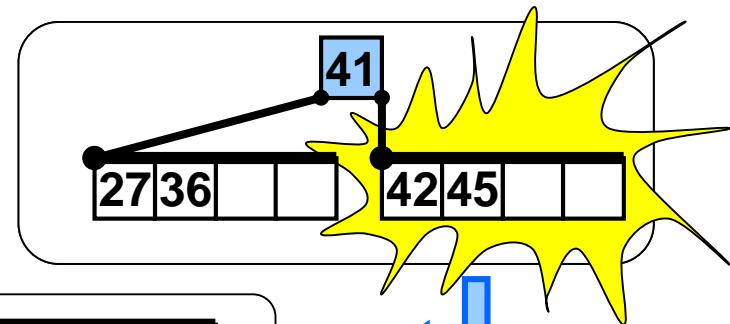
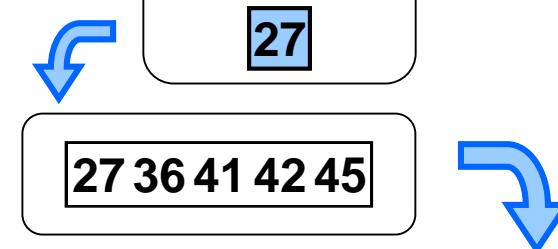

Seřad' mimo strom.

Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

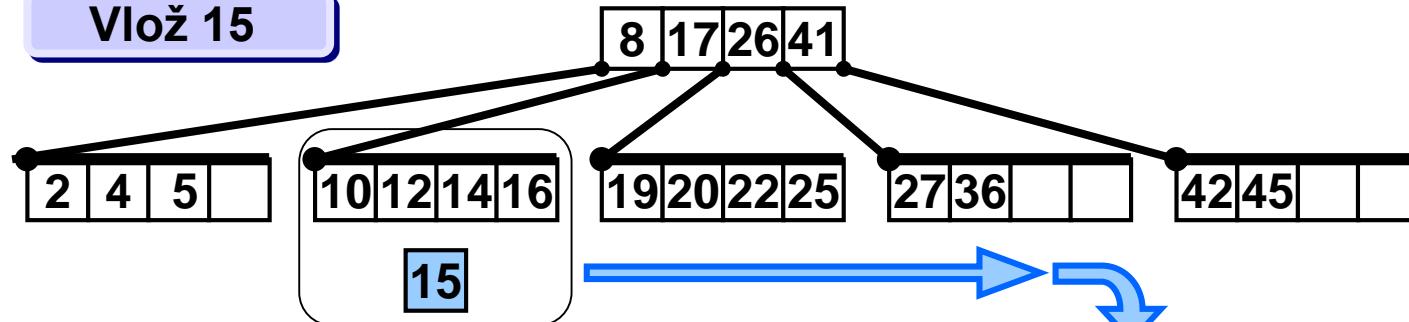
Medián zkus vložit
do rodiče.

Zdařilo se.

Insert v B-stromu

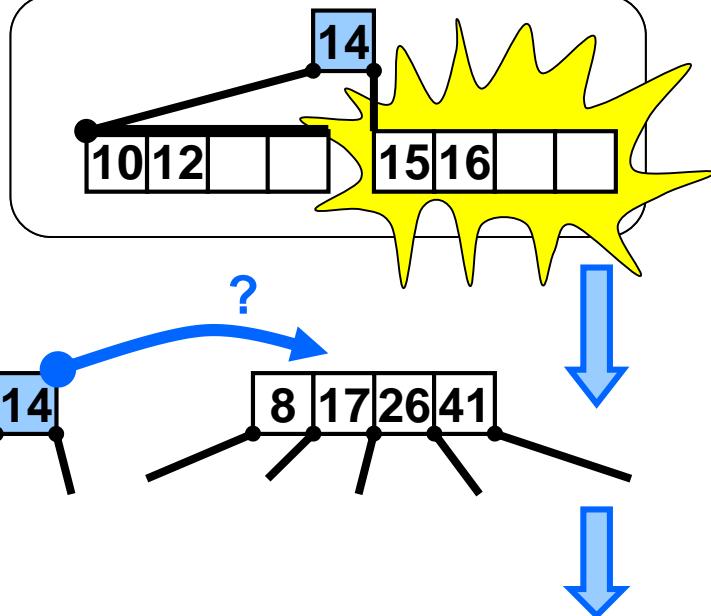
Vlož 15

Seřad' mimo strom.

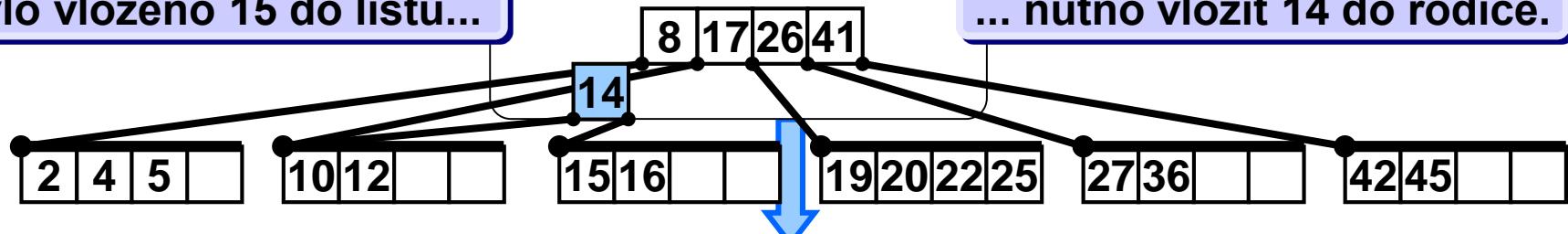
Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

Medián zkus vložit
do rodiče.

Insert v B-stromu

Bylo vloženo 15 do listu...

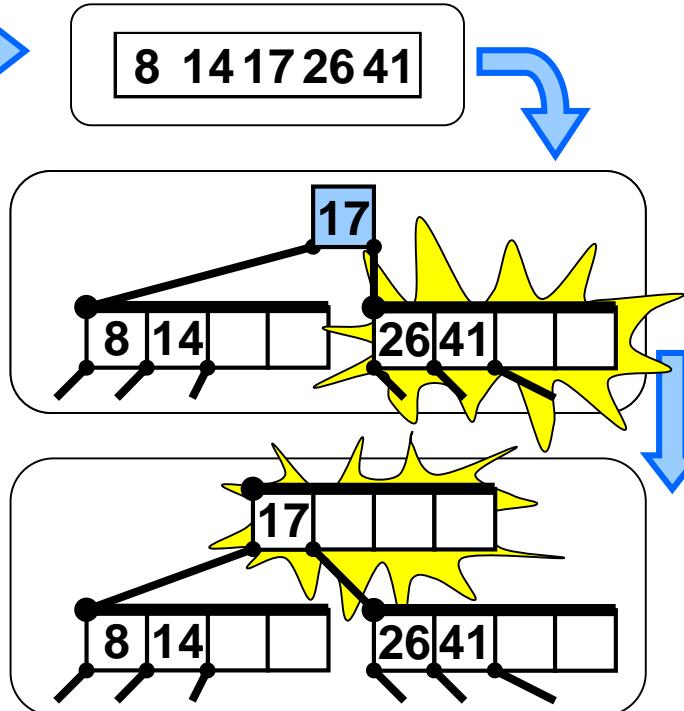
... nutno vložit 14 do rodiče.

Rodič je zaplněn – Analogický další postup směrem ke kořeni.

Seřad' mimo strom.

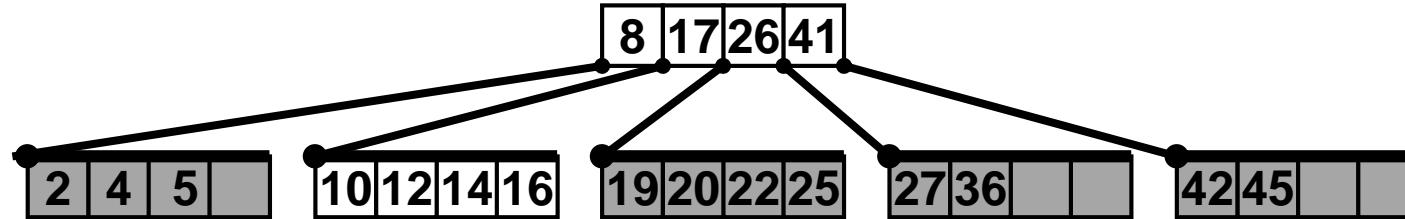
Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

Medián nelze vložit do
rodiče, žádný rodič není,
tedy se zřídí nový kořen.

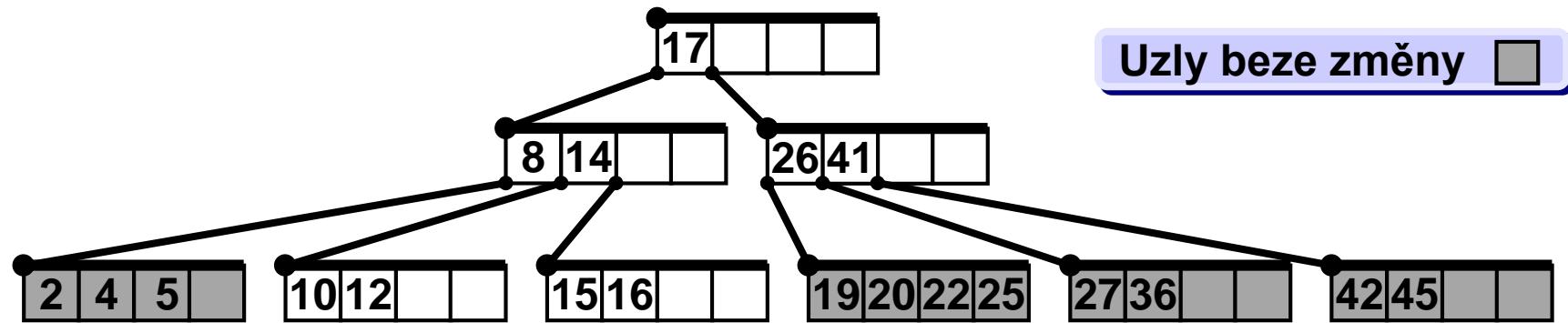

Insert v B-stromu

Rekapitulace - vlož 15

Vlož 15

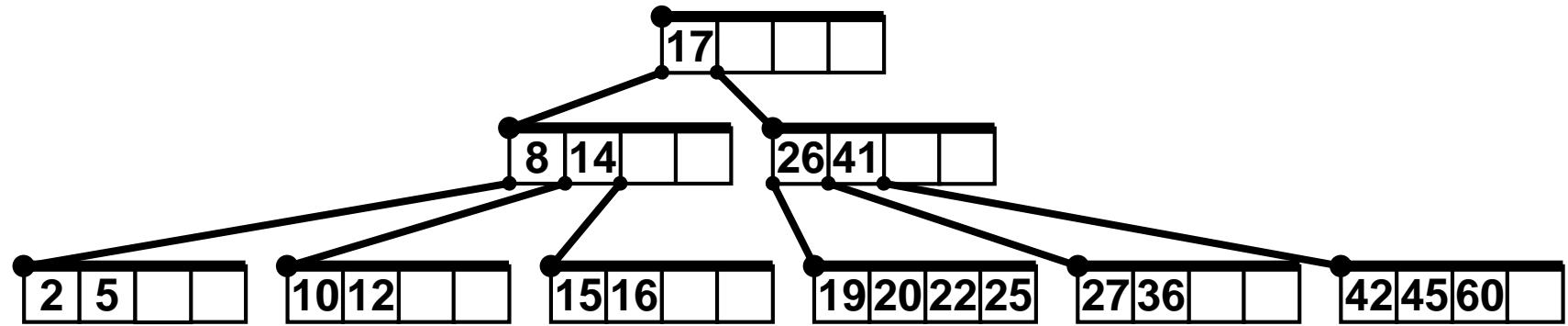
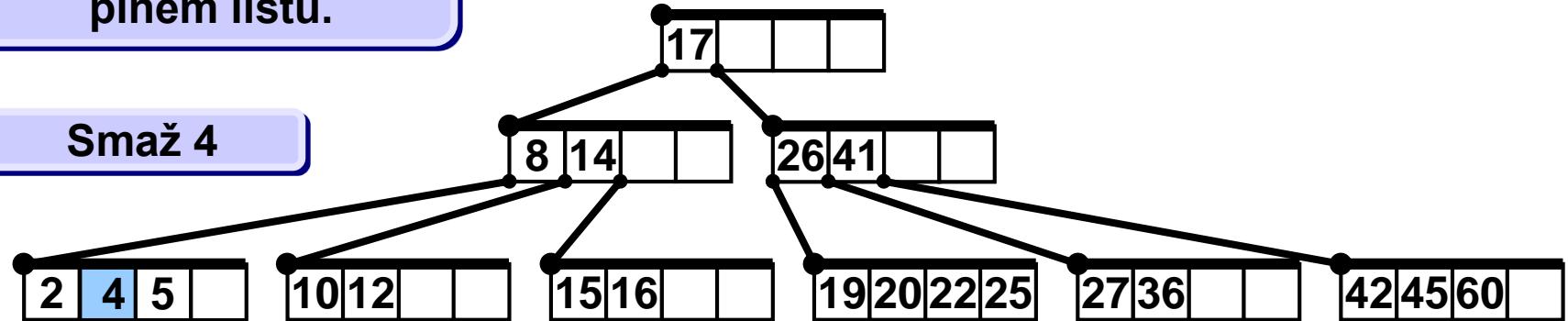

V každém patře přibyl jeden uzel, kromě toho přibyl nový kořen, strom ale roste směrem "vzhůru", zůstává ideálně vyvážený.

Delete v B-stromu

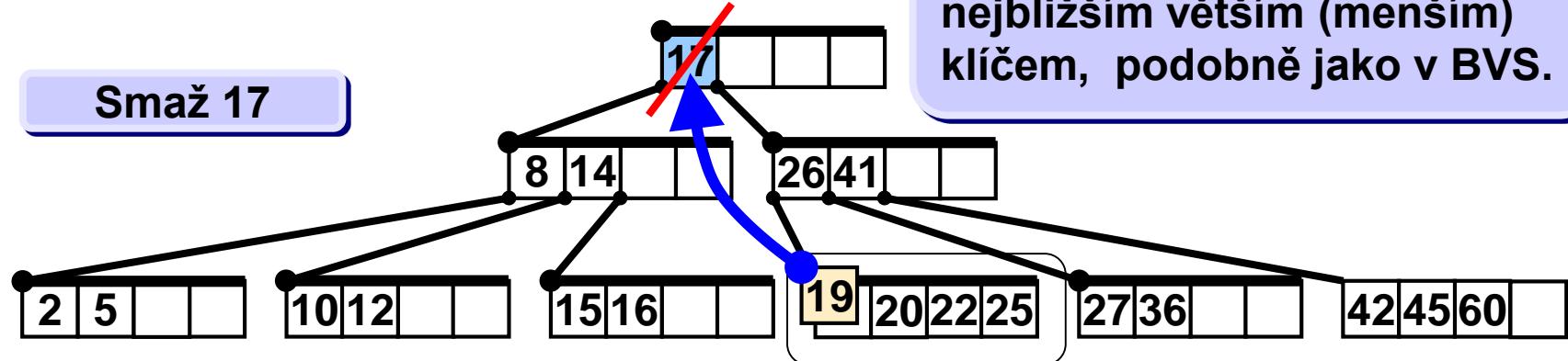
Mazání v dostatečně plném listu.

Smaž 4

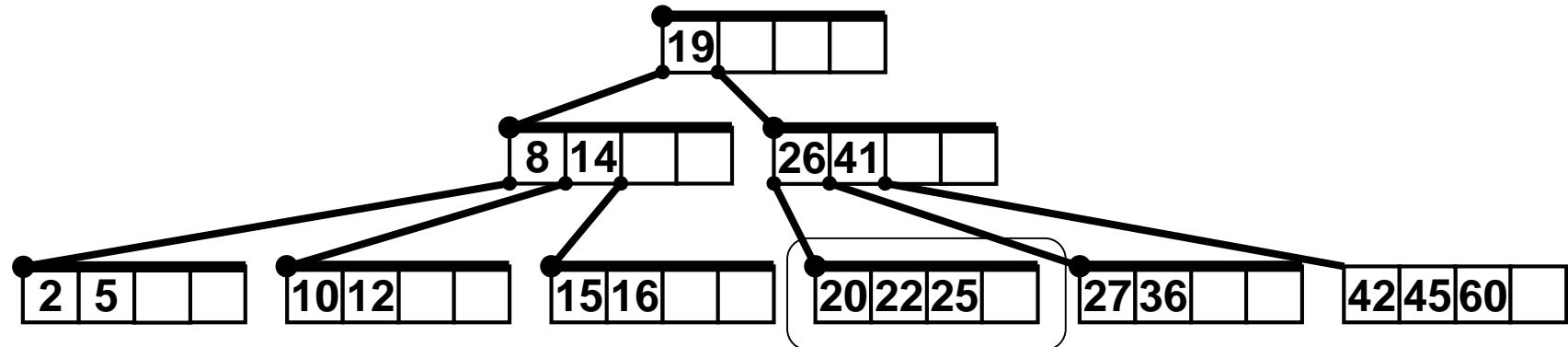
Delete v B-stromu

Mazání ve vnitřním uzlu

Smazaný klíč se nahradí nejbližším větším (menším) klíčem, podobně jako v BVS.

Nejbližší větší (menší) klíč je vždy v B-stromu v listu, má-li tento list dostatečný počet klíčů, jsme hotovi.

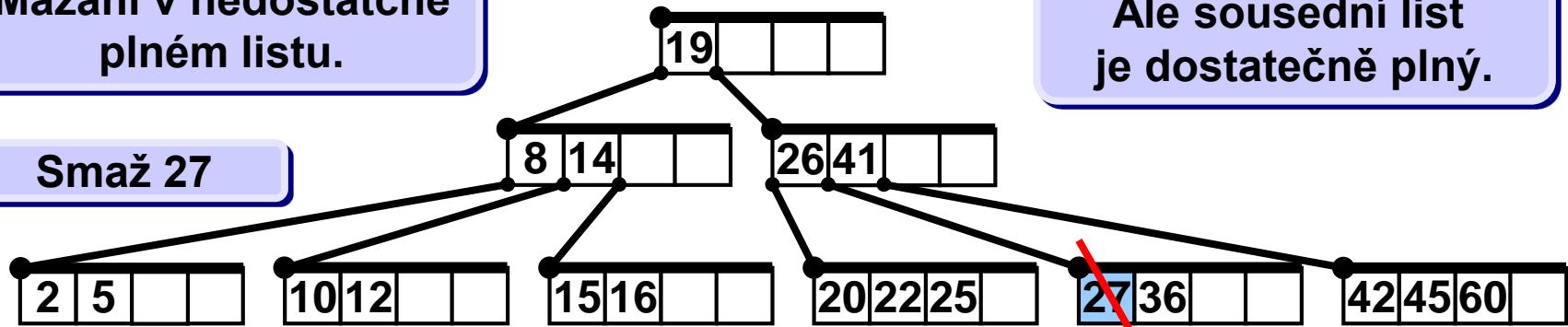

Delete v B-stromu

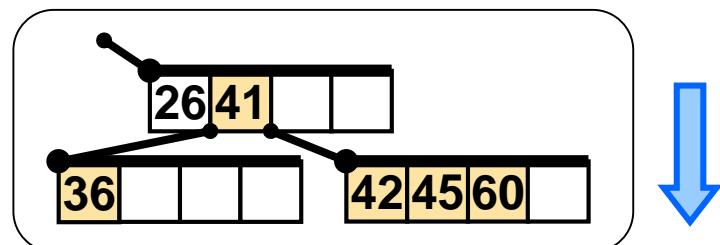
Mazání v nedostatčně plném listu.

Ale sousední list je dostatečně plný.

Smaž 27

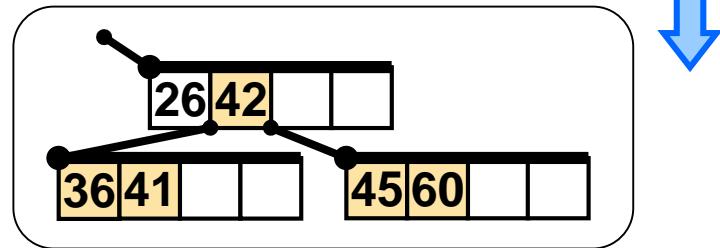

Sjednot' klíče s klíči v sousedním listu
a s dělícím klíčem v rodiči a seřad'.

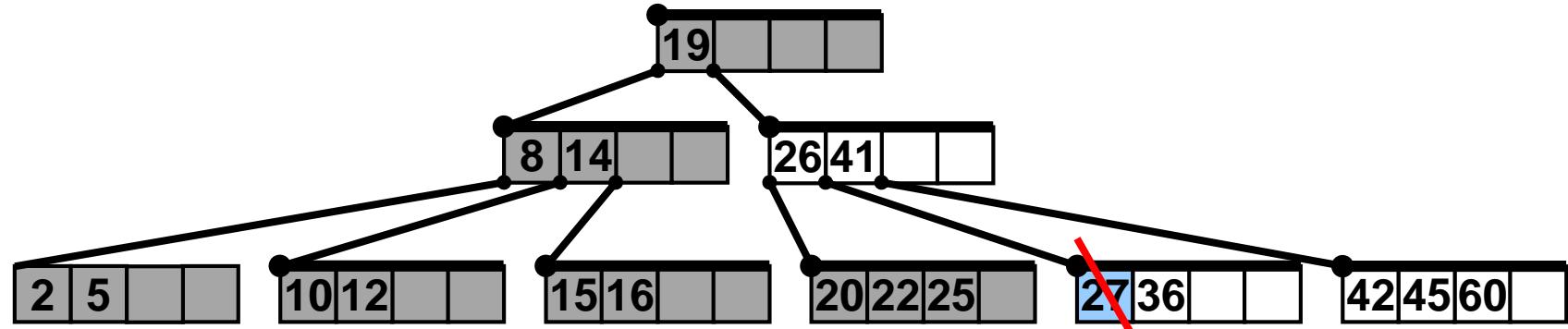
36 41 42 45 60

Medián sjednocení vlož na místo původně dělícího klíče, menší a větší klíče než medián rozděl do levého a pravého listu.

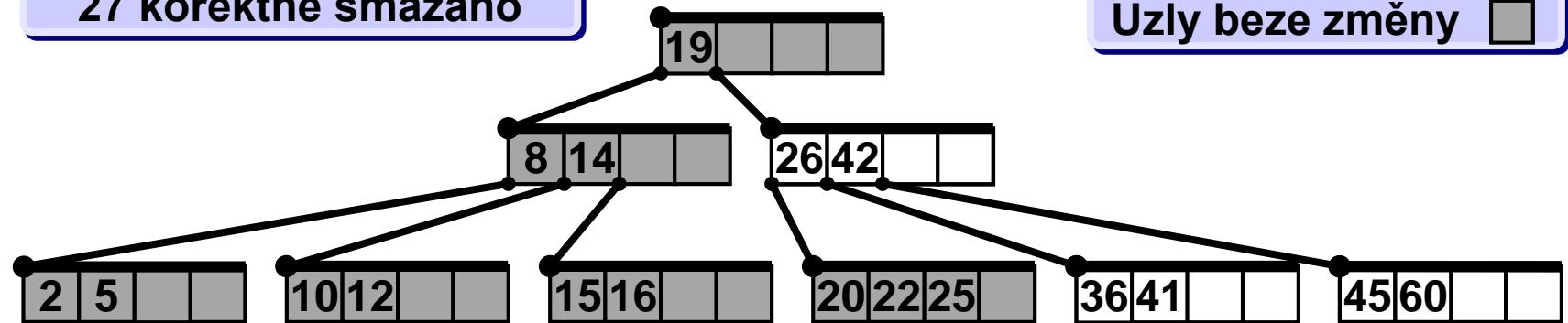
Delete v B-stromu

Rekapitulace - smaž 27

27 korektně smazáno

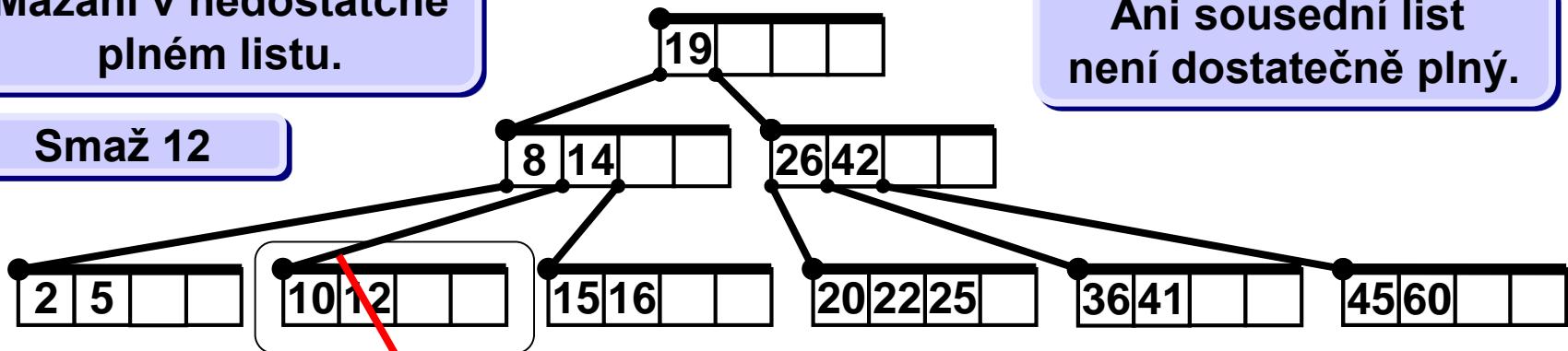
Uzly beze změny

Delete v B-stromu

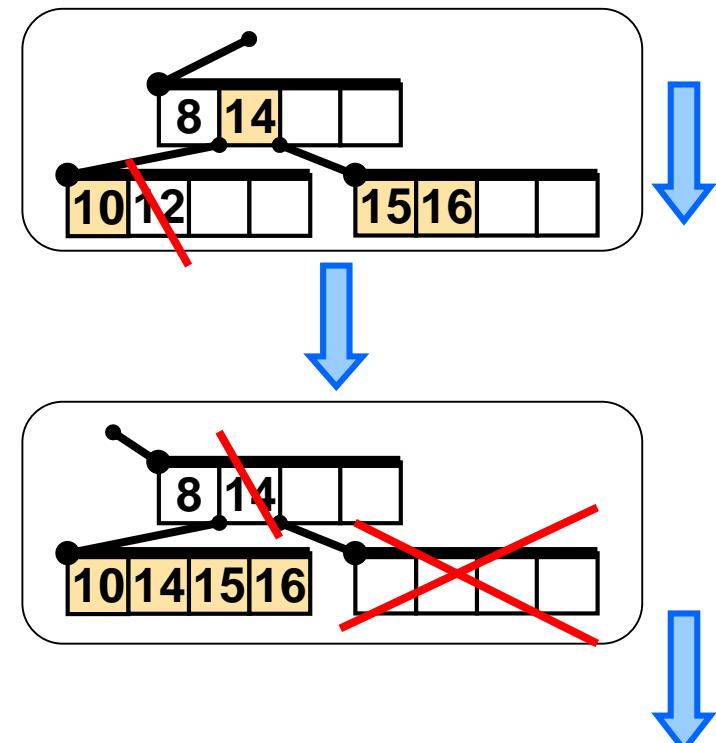
Mazání v nedostatčně plném listu.

Smaž 12

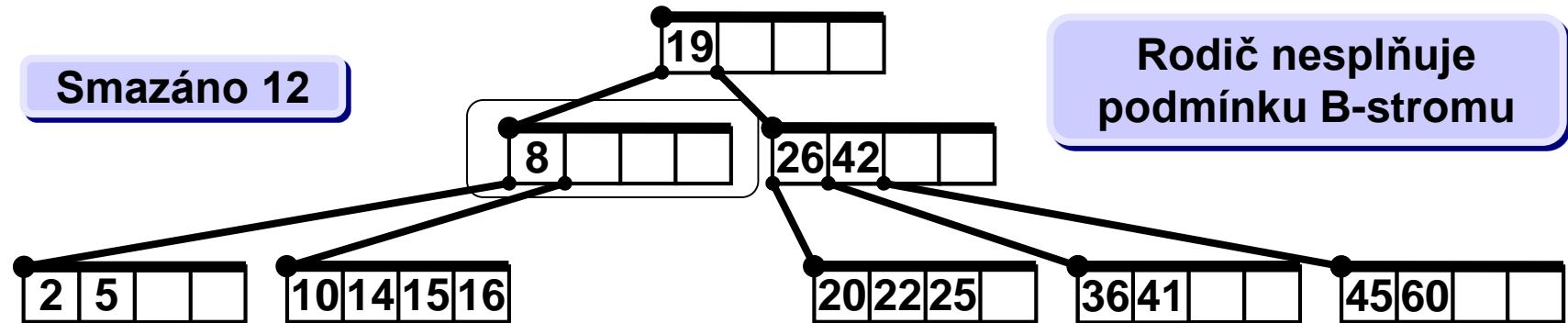

Ani sousední list není dostatečně plný.

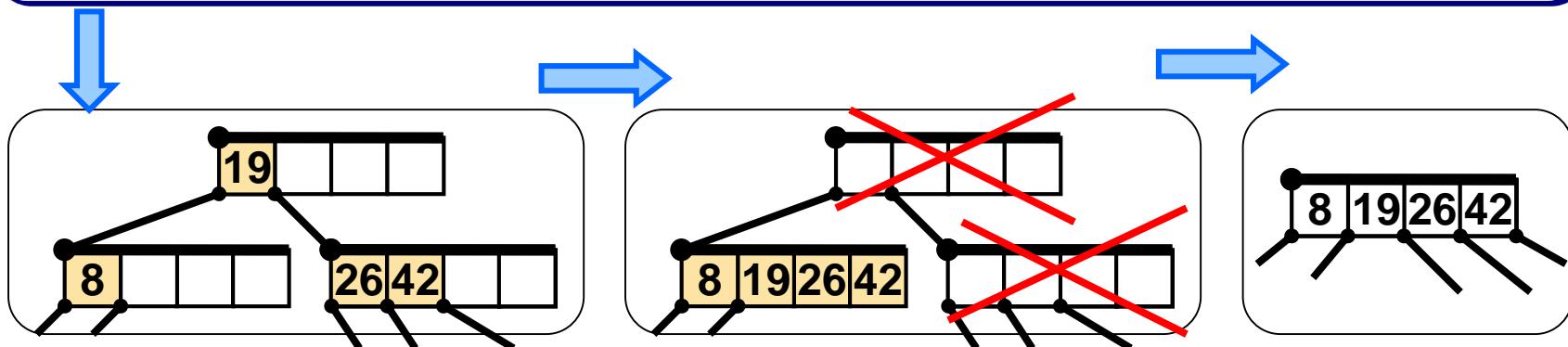
Sjednot' klíče s klíči v sousedním listu a s dělícím klíčem v rodiči a seřad'. Vše vlož do původního listu, sousední list smaž, dělící klíč v rodiči také smaž.

Delete v B-stromu

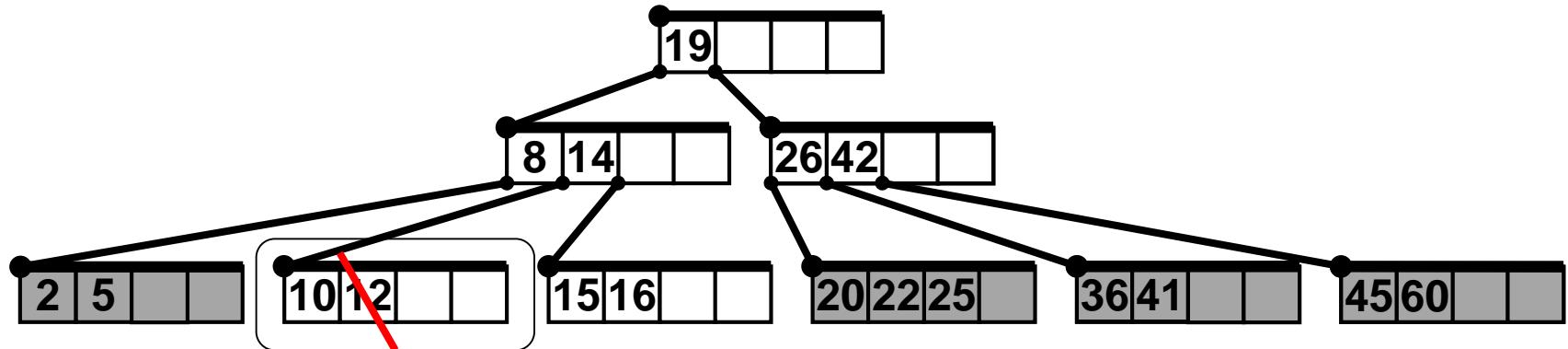

Rodič, který poskytl klíč potomku, není dostatečně plný.
Aplikujeme na něj (a případně iterativně na jeho rodiče) tentýž postup spojení klíčů a sousedních uzlů a přesun dělícího prvku z rodiče.

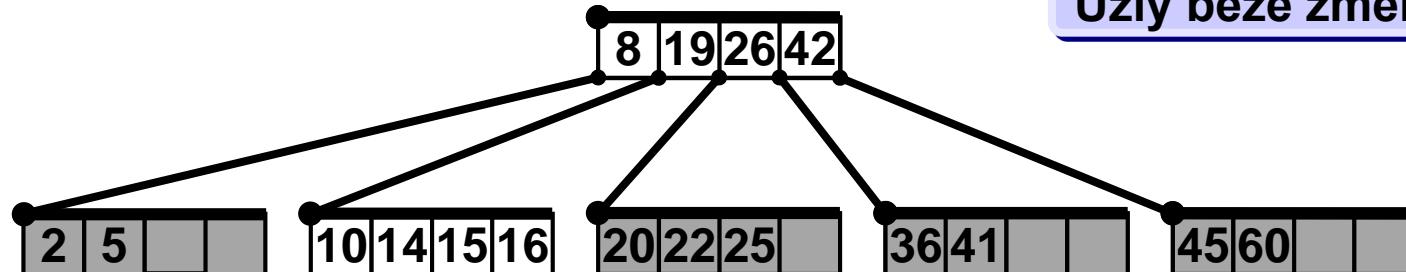

Delete v B-stromu

Rekapitulace - smaž 12

Smažáno 12 a strom byl adekvátně restrukturován.

Uzly beze změny

Operace	B-strom řádu k s n uzly
Find	$\Theta(k \cdot \log_k n)$
Insert	$\Theta(k \cdot \log_k n)$
Delete	$\Theta(k \cdot \log_k n)$

Jakou má Find asymptotickou složitost při použití binárního vyhledávání v uzlech?

Obecnější definice B-stromu:

- Je dána kapacita uzelů $m \geq 2$.
- Každý uzel má minimálně $\left\lceil \frac{m}{2} \right\rceil$ klíčů (kromě kořene) a maximálně m klíčů.

Vizualizace: <https://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/BTree.html>

Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.